

Medzinárodný festival

DIVADELNÁ NITRA 2011

(ne)prezrad' svoje tajomstvo
20. jubilejný ročník

z á v e r e č n é

---

h o d n o t e n i e

Darina Kárová, riaditeľka festivalu
spracované na základe hodnotiacich správ členov štábu a dramaturgických rád

november 2011

●●● o b s a h

●● základné informácie	str. 2
●● koncepcia / dramaturgia	str. 4
●● selekcia / programovanie	str. 5
●● hlavný program	str. 6
●● sprievodný program	str. 7
●● vzdelávací program	str. 8
●● pracovný program	str. 8
●● organizácia	str. 9
●● redakcia / propagácia	str. 10
●● PR / medializácia	str. 12
●● návštevnosť	str. 13
●● príjmy	str. 14
●● podkladové materiály DN 11	str. 17

●●● základné informácie

● Jubilejný 20. ročník *Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2011*, najväčšieho medzinárodného divadelného podujatia a jednej z najvýznamnejších kultúrnych udalostí na Slovensku, sa uskutočnil od 23. do 28. septembra 2011.

Festival niesol *podtitul* ● *(ne)prezrad' svoje tajomstvo*. S ústrednou témou korešpondoval výber a výpovede jednotlivých inscenácií, ktoré prinášali nezvyčajné príbehy, odhaľovali tajomstvá a kládli znepokojujúce otázky o našej identite, svedomí a minulosti. Okrem dominujúcej európskej divadelnej tvorby bola už tradične súčasťou programu aj prehliadka progresívneho európskeho filmu, projekty neformálneho vzdelávania *Darujem ti tulipán* a *Ako na divadlo*, regionálne aktivity, programová sekcia *Slovenské a české pouličné divadlo* v sprievodnom programe a celý rad špeciálnych podujatí pod hlavičkou *Extra 20 usporiadaných* pri príležitosti 20. výročia festivalu.

20. ročník ● potvrdil povest' kvalitného, dobre zorganizovaného, inšpiratívneho a bohato navštevovaného podujatia. Celkový počet divákov presiahol číslo 17 000.

● *Hlavný program* prezentoval inscenácie ohodnotené domácimi a európskymi cenami, reprezentujúce svoju krajinu na významných európskych festivaloch.

Naplnil sa nielen cieľ retrospektívy ● *návrat hviezd festivalu*, ale tiež ● *objaviteľ'ský zámer* uviesť nové mená, nové tendencie, nové priestory: 14 diel hlavného programu – *Medzi nami v pohode; Prázdny príbeh; Na dne; Weissenstein; Dom jeleňov; Poľovnícke scény z Dolného Bavorska; Médea; Paranoja; Malé rozprávanie; Pánslečnaslečnapán; Napichovači a lízači; Kubo (remake); Absolvent; Kuchyňa* – reprezentovalo aktuálne tendencie v súčasnej dráme či originálne interpretácie klasickej a modernej literatúry. Na festival sa po niekoľkých rokoch vrátili renomovaní zahraniční režiséri (Róbert Alföldi, Oskaras Koršunovas, Zoltán Balázs), nechýbali však ani nové mená (David Jařab, Wojtek Ziemilski, Jakub Krofta), ani prítomnosť legend európskeho divadla, ktoré na festival zavítali po prvýkrát (Kama Ginkas, Tim Etchells, Marcial Di Fonzo Bo, Jan Lauwers).

Okrem štandardných divadelných priestorov sa hralo aj v hale PKO, v študovni Starého divadla Karola Spišáka v Nitre a v intenciách prezentácie festivalového programu v satelitných mestách navštívili diváci festivalové predstavenie aj v Štátnom divadle Košice.

Dramaturgia festivalu mala ● **výsostne súčasný charakter** – súčasné texty a originálne koncepty klasických textov sa vyznačovali invenčným prístupom tvorcov k inscenovaniu a ich výrazným autorským vkladom. Inscenácie sa pohybovali na hranici žánrov a druhov: od tradičnej činohry, cez kombináciu fyzického a tanečného divadla s činohrou, experimentálne divadlo, performanciu, až po videoinštaláciu. ● **Témy** sa odvíjali od ústredného podtitulu **(ne)prezrad' svoje tajomstvo** a hľadali odpovede na znepokojivé otázky o našej identite a svedomí (morálka komunity vs. morálka jednotlivca; fenomény národnej povahy; nacionalizmus a extrémizmus; sebareflexia a identita národa a štátu; divadlo, ktoré prestáva byť estetickou hodnotou, ale je obrazom života; utopistické vízie budúcnosti).

Počas 6 dní vystúpilo v rámci hlavného programu ● **14 divadiel z 10 krajín** (Belgicko, Česká republika, Francúzsko, Litva, Maďarsko, Poľsko, Portugalsko, Rusko, Veľká Británia a Slovensko), pričom ďalšie tri krajiny sa zúčastnili v úlohe koproducentov (Nemecko, Rakúsko, Švajčiarsko). Spolu sa v hlavnom programe odohralo **19 predstavení** (okrem toho sa v rámci projektu pre Európske hlavné mesto kultúry – Košice 2013 odohralo jedno predstavenie v Košiciach). V programe sa opäť podarilo predstaviť najinšpiratívnejšie diela regiónu V4 a po dlhšom čase aj inscenácie z Veľkej Británie, Francúzska a Portugalska.

Ako ● **najzaujímavejšie a divácky najatraktívnejšie** sa ukázali inscenácie *Poľovnícke príbehy z Dolného Bavorska* (Maďarsko), *Medzi nami v pohode* (Poľsko), *Médea* (Rusko), *Weissenstein* (Česko) a *Napichovači a lízači* (Slovensko). Divadelníci veľmi dobre prijali inscenáciu *Na dne* (Litva), diskusiu vyvolali provokatívne inscenácie *Paranoja* (Francúzsko), *Prázdny príbeh* (Veľká Británia) a *Dom jeleňov* (Belgicko). Na základe záujmu divákov a odbornej reflexie možno za formálne a tematicky zaujímavé považovať všetky inscenácie, ako aj koncepciu a dramaturgickú koncentrovanosť hlavného programu. Dôležitý je tiež fakt, že sa podarilo predstaviť slovenské divadlo v kompaktnom a myšlienkovy ucelenom kurátorskom výbere – po prvý raz slovenské inscenácie do programu navrhoval jeden človek.

● **Sprievodný program** ponúkol mnohé overené, ale aj nové podujatia – k najatraktívnejším patrila *Biela noc* s bohato navštvieneným *Lampiónovým sprievodom*, *Divadelný jarmok*, *podujatia v rámci Festivalu deťom*, ale aj *Svet detských hier* a iné. Programová línia *Slovenské a české pouličné divadlo* v druhom roku svojej existencie predstavila špičkové pouličné súbory vybrané na základe výzvy. Významnou súčasťou sprievodného programu bolo pokračovanie spolupráce so študentmi Akadémie umení v Banskej Bystrici na projekte *AU / UA – Akadémia umení / Urban Art*, ktorí vo výtvarných a multimediálnych inštaláciách reflektovali motto festivalu s použitím nových médií a technológií. Po prvý raz dostal priestor aj súčasný dizajn (*Bazzart*).

● **V pracovnom programe** za najdôležitejšie možno považovať medzinárodné sympóziu ***Festival ako (kreatívny) priemysel*** pripravené v spolupráci s Divadelným ústavom Bratislava a medzinárodný trojročný koprodukčný projekt Asociácie Divadelná Nitra ***Paralelné životy – 20. storočie očami tajnej polície***.

Do skupiny bonusov k 20. výročiu festivalu uvádzaných pod spoločným názvom ● **Extra 20** patrili okrem sympózia a koprodukčného projektu aj mnohé podujatia a predstavenia sprievodného programu, akcie pre deti, výstavy, publikácie, inštalácie a performancie.

ADN pokračovala aj v roku 2011 v línii ● **neformálneho vzdelávania** – projektom vzdelávania študentov vysokých škôl v oblasti divadla ***Ako na divadlo*** a projektom integrácie hendikepovaných detí prostredníctvom umeleckých aktivít ***Darujem ti tulipán***.

16. ročník ankety divadelných kritikov • **Dosky** vyvrcholil v tradičnej súčasti festivalu – v ceremoniáli udeľovania cien Dosky prvý festivalový večer.

Na • **príprave a realizácii** festivalu sa okrem 22 členov štábu a niekoľkých desiatok jeho spolupracovníkov podieľala Asociácia Divadelná Nitra ako hlavný organizátor, 5 hlavných spoluorganizátorov, 31 spoluorganizátorov z Nitry, Bratislavy, Banskej Bystrice a Košíc, 170 dobrovoľníkov, 92 externých spolupracovníkov – jednotlivcov a firiem. Finančne a materiálne festival zabezpečilo 56 inštitúcií a firiem v úlohe donorov a sponzorov zo Slovenska i zahraničia. O medializáciu sa v rámci kampane staralo 26 mediálnych partnerov. Počet členov súborov účinkujúcich v hlavnom a sprievodnom programe bol 496.

Na festival sa • **zaregistrovalo 151 hostí – individuálnych účastníkov**. Zaujímavý hlavný i pracovný program pritiahol rekordný počet zahraničných hostí (84 expertov – divadelných kritikov, riaditeľov či manažérov festivalov a produkčných domov z 18 krajín sveta), 40 účastníkov bolo zo Slovenska. Dianie monitorovalo 27 novinárov zo Slovenska i zo zahraničia.

• **Mediálne pokrytie** Divadelnej Nitry bolo v roku 2011 mimoriadne bohaté. V slovenských a zahraničných médiách sa objavilo **450 výstupov o festivale** – rozhovory, reportáže, propagačné články, recenzie a pod. (391 v slovenských a 59 v zahraničných médiách) • **Mediálna kampaň** Divadelnej Nitry v roku 2011 pozostávala z 19 inzercií v tlačенých médiách, z 512 televíznych a 93 rozhlasových reklamných spotov. Reklamné bannery DN rôznych veľkostí boli umiestnené na 14 rôznych internetových portáloch.

Prínosom bola nebývala intenzívna spolupráca s RTVS. Počas festivalu pribudol nový formát – **Festivalové minúty** STV, ktorý sa vysielal denne vo večerných hodinách na Dvojke v šiestich častiach. STV zabezpečila a pár dní po festivale odvysielala záznam slávnostného ceremoniálu **DOSKY 2011**.

Počas festivalu sa pravidelne vydával tlačенý festivalový denník **Študentský Nitrafestník**. Taktiež sa nakrúcal dokumentárny film **20 rokov Divadelnej Nitry**, ktorý bude ADN ponúkať mediálnym partnerom na vysielanie. V spolupráci s odborným divadelným časopisom **kod** ADN počas celého roka robila anketu, v ktorej slovenskí divadelníci odpovedali na otázku “Váš najväčší zážitok počas 20 ročníkov Divadelnej Nitry“.

Návštevnosť stránky **www.nitrafest.sk** bola veľmi vysoká. V období od 1. januára do 7. októbra 2011 sa eviduje 17 873 originálnych prístupov zo 64 krajín a spolu 31 891 návštev (denný priemer návštev je 449 ľudí).

• **Záštitu** nad festivalom prevzal minister kultúry Slovenskej republiky Daniel Krajcer, predseda Nitrianskeho samosprávneho kraja Milan Belica a primátor Mesta Nitra Jozef Dvonč.

Kvalitný program, vysoká návštevnosť, dobrá organizácia, široká medializácia a príjemná atmosféra vytvorili jeden z najlepších ročníkov Divadelnej Nitry v histórii.

●●● **k o n c e p c i a / d r a m a t u r g i a**

Medzinárodný festival Divadelná Nitra 2011 pokračoval v základných koncepčných líniách a naplnil

• **zábery a ciele** stanovené v projekte na rok 2011:

- prezentoval špičkové európske divadlo,
- vyhľadal netradičné, otvorené, inovatívne a inšpiratívne scénické diela,
- oboznámil s novými tendenciami a novými menami tvorcov,
- priniesol bohatý sprievodný a pracovný program,
- dal priestor iným druhom umenia a prezentácii regionálnych kultúrnych aktivít,

- pokračoval v realizácii neformálneho vzdelávania,
- zaviedol nové prvky programu,
- inicioval nový viacročný projekt *Paralelné životy – 20. storočie očami tajnej polície*,
- priniesol špeciálne podujatia k 20. výročiu festivalu.

Festival opätovne splnil svoje ● **poslanie**: prezentovať umenie ako dôležitú platformu uvažovania o človeku, o spoločnosti, o svete; ako miesto objavovania hodnôt v sebe i mimo seba; ako príležitosť pre očistenie a obohatenie ducha; ako závažný protipól komerčného umenia a kultúry.

Inscenácie hlavného programu splnili zámer priniesť ● **provokatívne témy a výrazové prostriedky**. Program uskutočnil svoj cieľ osloviť ● **hlavnú cieľovú skupinu** – mladých ľudí. Svedčí o tom predovšetkým zloženie publika. Zaujímavý program pritiahol predstaviteľov významných festivalov a odborných periodík z mnohých krajín Európy.

Po dvoch rokoch sa opäť realizovala koncepcia festivalových satelitov. V spolupráci so Štátnym divadlom Košice a Európskym hlavným mestom kultúry – Košice 2013 hosťovalo britské divadlo Forced Entertainment v Košiciach.

K mínusom patrí skutočnosť, že aj napriek dlhodobému úsiliu hlavného organizátora festivalu Asociácie Divadelná Nitra (ADN) v oblasti viaczdrojového financovania festival už niekoľko rokov bojuje s nedostatkom finančných prostriedkov, a to najmä v dôsledku stále sa znižujúcej dotácie od Ministerstva kultúry SR. Napriek tomu si drží vysoký kredit a renomé v európskom kultúrnom kontexte a na európskej festivalovej scéne, a preto nedochádza ku kvalitatívnej zmene programu. Dôkazom tejto skutočnosti je aj získanie významného trojročného grantu Európskej komisie / Výkonnej agentúry pre vzdelávanie, audiovizuálne umenie a kultúru programu Kultúra 2007 – 2013 v grantovom podprograme Podpora pre európske kultúrne festivaly.

●●● selekcia / programovanie

Výber inscenácií do programu sa uskutočňoval prostredníctvom poradného orgánu riaditeľa – Umeleckej rady a jej časti pre zahraničné divadlo, ako aj prijatím nového modelu pre výber slovenských inscenácií – prostredníctvom kurátora. Výber zahraničného divadla sa konal tiež s pomocou siete 30 konzultantov – divadelných kritikov a dramaturgov z 20 európskych krajín.

● **Rada pre zahraničné divadlo** v zložení Maja Hriešik, Martina Vannayová, Ján Šimko a Miroslav Zwiefelhofer spracovávala v roku 2011 tipy od konzultantov, ponuky od divadiel i vlastné návrhy v celkovom počte 200 inscenácií.

Počas obdobia selekcie využili všetci členovia rady ● **štandardné metódy**: cesty na vybrané predstavenia a festivaly (napr. Wiener Festwochen Viedeň, Zlatá maska Moskva, Latvian Theatre Showcase, Theatertreffen Berlin, Warsaw Theatre Meetings Varšava, Malá inventura Praha, CrossSection Budapešť a iné), písomné správy a odporúčania, informácie z odbornej tlače a internetu, videozáznamy inscenácií, osobné konzultácie, porady a pod. Osvedčila sa metóda elektronickej registrácie a on line systému ponúk zo zahraničných divadiel (systém nazvaný *ADN Backstage*). Práca členov rady pre zahraničné divadlo pokračovala i po období selekcie – písaním textov do programovej brožúrky a katalógu festivalu, ako aj počas festivalu prípravou a vedením diskusií po predstaveniach (v rámci diskusných matiné *Raňajky s...*) a aktívnej participácii na prezentácii vybraných projektov (napr. *Paralelné životy*).

● **Kurátor pre výber divadiel zo Slovenska**, režisér a dramatik Rastislav Ballek, sa na základe oslovenia zo strany ADN podieľal na výbere inscenácií zo Slovenska. Dôvodom takejto zmeny bola aj skutočnosť, že po dlhoročnej skúsenosti s fungovaním viacčlennej dramaturgickej rady a s modelom interaktívnej ankety divadelných kritikov v roku 2010 sa pre výber prezentácie slovenského divadla na

medzinárodný festival ukázali tieto spôsoby práce a metódy výberu byť prekonané. Podľa vzoru renomovaných európskych festivalov Divadelná Nitra vo viacročnom horizonte plánuje oslovovať v každom roku osobnosť slovenskej kultúry pre špecifický výber programu slovenských divadiel.

Samotné • **programovanie** na konkrétne dni bolo ovplyvnené neistotou financovania festivalu z verejných zdrojov (v období, kedy by festival mal mať už uzatvorené zmluvy s divadlami, nie sú ešte k dispozícii informácie o výške grantov) aj termínovými a technickými požiadavkami divadiel (náročná príprava poľského a maďarského divadla, limity v termínoch poľského, maďarského, litovského i francúzskeho divadla a pod.). Z hľadiska otvorenia festivalu sa ukázala ako správna voľba predstavenie *Medzi nami v pohode*. Formálne náročné a obsahovo špecifické predstavenie *Paranoja* nebolo najvhodnejším titulom pre záver festivalu, čo sa však vzhľadom na vyššie uvedené limity programovania nedalo dosť dobre ovplyvniť. Mnohé inscenácie sa hrali dvakrát, v nízko kapacitných sálach bolo do programu zaradených viac predstavení toho istého diela, preto bola napriek sálam s malou kapacitou návštevnosť vysoká a programová štruktúra umožnila pre festivalového diváka časovo výhodné kombinácie.

●●● hlavný program

V hlavnom programe • **vystúpilo** 14 súborov s rovnakým počtom inscenácií, z toho 10 zo zahraničia a 4 zo Slovenska.

Z uvedeného počtu 14 inscenácií sa 4 inscenácie odohrali dvakrát (*Weissenstein*, *Poľovnícke príbehy z Dolného Bavorska*, *Napichovači a lízači*, *Na dne*) a jedna trikrát v dvoch mestách – Košiciach a Nitre (*Prázdny príbeh*).

Spolu sa v hlavnom programe • **odohralo** 19 predstavení v Nitre a 1 v Košiciach.

Z odborného hľadiska boli hodnotené ako najzaujímavejšie inscenácie *Poľovnícke scény z Dolného Bavorska*, *Na dne*, ale aj *Dom jeleňov*, *Médea*, *Paranoja*.

Z ponúknutých zahraničných diel prejavili diváci najväčší záujem o inscenácie *Médea* a *Weissenstein*, najmenší záujem bol o inscenácie *Paranoja* a *Medzi nami v pohode*. Rozruch v meste spôsobila performance *Pánslečnaslečnapán*. K divácky najžiadanejším patria už tradične divadlá zo Slovenska a z Čiech.

Slovenské inscenácie zaznamenali úspech v publiku, najviac *Kubo (remake)* a *Napichovači a lízači*, pričom individuálnych zahraničných pozorovateľov festivalu zaujali len niektoré (najväčšmi *Napichovači a lízači*). Z odborného hľadiska bolo problematizované zaradenie inscenácie *Absolvent*.

K osobnostiam, ktoré najväčšmi púťali pozornosť, patria režiséri *Róbert Alföldi*, *Kama Ginkas*, *Marcial Di Fonzo Bo*, *Elise Vigierová*, choreografka a tanečnica *Grace Ellen Barkey*, herci divadla *Forced Entertainment* a protagonisti *Divadla Komédie*.

Predstavenia v hlavnom programe festivalu videlo spolu **4 342 divákov**, ďalších 230 vstupeniiek sa predalo na predstavenie sprievodného programu (*Labutie jazierko*). Návštevnosť festivalu v Nitre dosiahla 102 % ponúknutých kapacít sál – toto číslo dosahuje festival zásluhou dobrovoľníkov, ktorí ako odmenu za svoju prácu dostávajú vstupenky zadarmo a zaplňajú sály do a nad 100 % kapacity (skutočná návštevnosť bola 89 %, čo znamená, že dobrovoľníci a predstavitelia účinkujúcich súborov tvorili zvyšných 13 % publika do celkovej návštevnosti 102 %).

Divadelná Nitra sa každý rok snaží obohatiť program o • **zaujímavé miesta konania** – v tomto roku to bol Park kultúry a oddychu v Nitre (*Poľovnícke scény z Dolného Bavorska*) či nedivadelné priestory Starého divadla K. Spišáka (*projekt Intersekcia – Intimita a predstavenie*).

Hlavný program poskytol informáciu o zaujímavých dielach a tendenciách európskeho divadla, predstavil vybrané inscenácie zo Slovenska v medzinárodnom kontexte, ukázal rôznorodé témy a režijné poetiky. Po kvalitatívnej stránke bol vyrovnaný, dramaturgicky vyprofilovaný, z hľadiska žánrového i druhového zastúpenia rozmanitý.

V oblasti zabezpečenia a sprostredkovania hlavného programu postupovali organizátori overenými metódami a s ohľadom na požiadavky súborov a publika.

Inscenácie hlavného programu sa odohrávali • **v priestoroch** oboch nitrianskych divadiel (4 scény, foyer a iné priestory v divadelných budovách) a jednom site specific priestore (PKO).

Z hľadiska • **technického zabezpečenia** (zvuk, svetlo, stavba a technické zariadenia scény) boli najnáročnejšie inscenácie poľského a francúzskeho divadla na veľkej scéne DAB a maďarského divadla v sále PKO. Festival Divadelná Nitra pokračoval v dlhoročnej spolupráci so špecializovanou firmou z Čiech v koordinácii technického manažmentu festivalu, Divadla Andreja Bagara a Starého divadla Karola Spišáka.

Jednou z ciest sprostredkovania hodnôt bolo simultánne • **tlmočenie** inscenácií prostredníctvom titulkov, resp. slúchadiel, a to do dvoch jazykov – slovenčiny a angličtiny, čo prispieva nielen k miere prenosu hodnôt diel divákovi, ale aj k návštevnosti festivalu zo strany zahraničných hostí aj domácich divákov. Preklady textov boli kvalitné. V oblasti zabezpečenia tlmočenia evidujeme najmä v prípade titulkovaných predstavení nedostatky spôsobené technickými problémami, nedôslednou koordináciou medzi divadlom a organizátorom a nedostatkom času prípravy titulkovania. Riešením pre budúcnosť je rozhodnutie používať titulkovacie zariadenia iba v nevyhnutných prípadoch a uprednostniť simultánne tlmočenie do slúchadiel.

Vynikajúcim formátom je už tradičné diskusné matiné s názvom • **Raňajky s...**, príjemné a suverénne podujatie, zaujímavá a podnetná akcia s dobrou atmosférou a vysokou návštevnosťou. V roku 2011 boli dopoludňajšie diskusie obohatené o špeciálne akcie: diskusiu s Umeleckou radou a kurátorom hlavného programu; Retrospektívu 20 spojenú s uvedením novej publikácie k 20. výročiu Divadelnej Nitry; diskusiu o vplyve a význame prezentácie vyšehradských krajín v programe Divadelnej Nitry v rokoch 1992 – 2011 a diskusie významných hostí o 20 rokoch Divadelnej Nitry.

Špeciálna programová sekcia pri príležitosti 20. výročia festivalu pod názvom • **Extra 20** priniesla špeciálne projekty a obohatila dramaturgiu a štruktúru hlavného, sprievodného a pracovného programu – medzinárodné sympóziu **Festival ako (kreatívny) priemysel**, diskusia a prezentácia **Retrospektíva 20**, výstava k 50. výročiu Divadelného ústavu Bratislava pod názvom **Ako sa uchováva pominuteľnosť**, prezentácia projektu ADN **Paralelné životy – 20. storočie očami tajnej polície**, diskusia **20 rokov Divadelnej Nitry**, reінštalácia medzinárodného projektu Pražského Quadriennale 2011 pod názvom **Intersekcia – Intimita a predstavenie**, niektoré podujatia sprievodného programu (**Slovenské a české pouličné divadlo, AU/UA, Labutie jazierko** z Naivního divadla Liberec), výstavu fotografií **Foto 20 – Divadelná Nitra 1992 – 2011**, exteriérové inštalácie nitrianskych výtvarníkov pod názvom **Ajh!a!** a napokon publikácie **+ 4 = 20 (divadelná nitra 2008-2011, september 2011)** a **20 rokov dobrovoľníctva na Divadelnej Nitre** (február 2012).

●●● sprievodný program

Príprava a realizácia sprievodného programu Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2011 sa konala v intenciách • **zámerov** predchádzajúcich ročníkov. Podarilo sa uskutočniť overené programové sekcie (*Divadelný jarmok, Festival deťom, Biela noc, Svet detských hier, Mladé divadlo*

v Nitre), rozvinúť sekcie z roku 2010 (*Slovenské a české pouličné divadlo*, spolupráca s Akadémiou umení v podobe projektu *AU/UA – Akadémia umení /Urban Art*), ale priniesť aj nové rozvojové prvky či podujatia špeciálne vytvorené pre 20. ročník festivalu (projekt *Bunka*, predstavenie *Labutie jazierko* v rámci sekcie Festival deťom, prezentácia súčasného dizajnu v projekte *Bazzart*, exteriérové inštalácie nitrianskych výtvarníkov pod názvom *Ajhľa!*).

Aj v roku 2011 pokračoval zámer prezentácie **kvality**. Štruktúra sprievodného programu, koncentrácia na profilové podujatia a inovatívne prvky v overených podujatiach priniesli efekt v cieľovej kampani, prehľadnosti a programovaní.

Prehliadka európskeho filmu • **film.eu** korešpondujúca svojou myšlienkou a netradičnými metódami tvorby s divadelnými dielami prezentovanými v hlavnom programe, uviedla vo Filmovom klube UKF 6 klubových filmov – poľský film *Druhá strana mince*, slovenský film *Cigán*, český film *Kuky sa vracia* (Festival deťom), dánsko-švédsky film *Submarino*, švédsko-dánsko-nemecký film *Mamut* a český film *Pouta*.

V roku 2011 sa v rámci sprievodného programu uskutočnilo **93 podujatí**, ktoré navštívilo spolu **12 552 ľudí**.

Sprievodný program bol zorganizovaný profesionálne, priniesol mnohé nové prvky, kvalitatívne i kvantitatívne prekročil parametre roku 2010. Pretrvávajúce otázky prepojenosti podujatí sprievodného programu s hlavným programom a zodpovednosti za ich výber sa podarilo vyriešiť, zefektívniť dopad sprievodného programu na kultúrne aktivity mesta a na samotný festival.

●●● v z d e l á v a c í p r o g r a m

● **Darujem ti tulipán**, celoročný projekt integrácie prostredníctvom kreatívnych metód a neformálneho vzdelávania – integroval slabozraké, nevidiace a zdravé deti v spoločných aktivitách, spojil školy z dvoch miest, priniesol deťom zážitok z umeleckej tvorby, ale aj z vlastnej tvorivosti, umožnil im vycestovať do iného mesta a dal základ ďalšej spolupráci. Celoročne prebiehala činnosť *Klubu Tulipán*: začiatkom júna 2011 sa uskutočnil tvorivý plenér *Júnový tulipán* a počas Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra sa konalo podujatie *Septembrový tulipán*, ktorého súčasťou bol integrovaný workshop pre deti so zrakovým postihnutím a ich vidiacich rovesníkov, divadelné predstavenie a prezentácia výsledkov workshopu. Podujatia sa zúčastnilo spolu 45 detí.

V roku 2011 pokračoval a počas festivalu sa prezentoval ďalší celoročný projekt Asociácie Divadelná Nitra • **Ako na divadlo**. Išlo o 4. ročník dlhodobého programu neformálneho vzdelávania ADN. Počas festivalu sa pre 55 študentov uskutočnila séria aktivít spojených s inscenáciou francúzskeho divadla Théâtre des Lucioles *Paranoja* (workshop na tému videoartu a VJ-ingu v divadle, diskusia s režisérskym tandemom predstavenia, diskusia s manažérkou divadla, sledovanie prípravy scény, účasť na skúške a predstavení, diskusia s prekladateľkou hry do slovenského jazyka a analýza hry).

●●● p r a c o v n ý a s p o l o č e n s k ý p r o g r a m

● **Raňajky s...**

Integrálnou súčasťou pracovného programu sú tradičné diskusie o odohraných inscenáciách hlavného programu s názvom *Raňajky s...* Aj v roku 2011 patrili k zaujímavým a hojne navštevovaným podujatiam. Veľkým pozitívom bola účasť režisérskych osobností, hercov a scénografů, pozitívne

hodnotená bola tiež pripravenosť moderátorov a kvalita diskusií. Diskusia s performerami britského divadla *Forced Entertainment* sa konala ako nočné podujatie po druhom predstavení *Prázdny príbeh*.

● **Festival ako (kreatívny) priemysel**

Medzinárodné sympóziu teoretikov a praktikov z európskych krajín prezentovalo prednášky významných osobností teórie ekonomiky, divadla, kultúrnej politiky a kultúrneho manažmentu (Cornelia Dümcke, Péter Inkei, László Bérczes, Roman Martinec, Soňa Šimková, Daniela Chlapíková). Podujatie moderovala Zora Jaurová a bolo venované pamiatke významného európskeho kultúrneho operátora Dragana Klaića.

● **Dosky**

Vyhlasovanie ankety a odovzdávanie cien *Dosky 2011* v ôsmich kategóriách organizované Asociáciou Divadelná Nitra a Asociáciou súčasného divadla sa uskutočnilo po šestnásty raz. Administráciu ankety zabezpečovala ADN. Aj napriek tomu, že podujatie je významnou súčasťou festivalu a motivuje slovenských divadelníkov k účasti na festivale, forma ankety i samotný ceremoniál potrebujú kvalitatívne prehodnotenie a organizačné zmeny zo strany organizátorov.

● **Ako sa uchováva pomínelnosť**

Výstava prináša zaujímavosti zo zbierok Divadelného ústavu. Po bratislavskej inštalácii v Slovenskom národnom múzeu bola Nitra prvou zastávkou tejto výstavy. Výstava sa uskutočnila v spolupráci s Ponitrianskou galériou.

● **Paralelné životy – 20. storočie očami tajnej polície**

Súčasťou prezentácie viacročného výskumného a umeleckého projektu bola prezentácia tímu projektu (kurátor Ján Šimko, dramaturgička Martina Vannayová, garantka Darina Kárová), prednáška Ľubomíra Morbachera z Ústavu pamäti národa o stave sprístupňovania archívov tajných polícií v bývalých krajinách sovietskeho bloku a projekcia filmu ČT *Nikomu jsem neublížil*.

Pracovného programu sa zúčastnilo 960 ľudí.

Prínos Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra nielen z hľadiska výnimočného jubilea, ale najmä pre divadelnú kultúru na Slovensku, pre kultúrny rozvoj mesta Nitra a regiónu Nitra a pre kultúrne povedomie krajiny ocenili organizátori ceremoniálu *Dosky 2011* udelením špeciálnej *Dosky*, ako aj Mesto Nitra prostredníctvom Ceny primátora Mesta Nitry riaditeľke festivalu Darine Károvej.

●●● **o r g a n i z á c i a**

Na ● **príprave a realizácii** festivalu sa okrem 22 členov štábu a niekoľkých desiatok jeho spolupracovníkov podieľalo v spolupráci s 1 hlavným organizátorom 5 hlavných spoluorganizátorov, 31 spoluorganizátorov a 170 dobrovoľníkov. Finančne a materiálne festival zabezpečilo 56 inštitúcií a firiem v úlohe donorov a sponzorov. O medializáciu sa v rámci kampane staralo 26 mediálnych partnerov. Počet členov súborov účinkujúcich v hlavnom a sprievodnom programe bol 496.

Hlavným organizátorom Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra je neštátna organizácia v právnej podobe občianskeho združenia – Asociácia Divadelná Nitra, ktorá má voleného predsedu, podpredsedu a riaditeľa, ktorý je zároveň riaditeľom festivalu. Ďalšími ● **hlavnými spoluorganizátormi** sú Divadelný ústav Bratislava, Divadlo Andreja Bagara v Nitre, Staré divadlo Karola Spišáka v Nitre, Nitriansky samosprávny kraj a Mesto Nitra.

Pretože Asociácia Divadelná Nitra nevlastní ani nespravuje žiadne priestory a zariadenia, objednáva si všetky služby a priestory súvisiace s prípravou a realizáciou festivalu u partnerov a dodávateľov, čiastočne bezplatne v rámci spolupráce a z väčšej časti za úplatu. Väčšinu organizačných a koordinačných činností vykonávajú ľudia v asociácii pracujúci (štáb festivalu), a to celoročne alebo

počas istých období. Všetky zmienené náklady vrátane režijných sú súčasťou ročného rozpočtu festivalu ako základnej aktivity asociácie. Výsledky činnosti a plánovanie vrátane hospodárenia podliehajú schvaľovaniu najvyššími orgánmi Asociácie Divadelná Nitra, ktorými sú predstavenstvo a členská schôdza.

Prehľad o konkrétnych subjektoch • **zúčastnených na príprave a realizácii** festivalu Divadelná Nitra 2011 poskytujú zoznamy pod názvom Festival pripravili, zverejnené v propagačných materiáloch festivalu (katalóg DN 2011) a na internetovej stránke. Uvedené skupiny majú svoje organizačné platformy v podobe orgánov festivalu Divadelná Nitra. Jadrom je štáb festivalu a jeho individuálni výkonní spolupracovníci v mnohých profesiách a firmy spolupracujúce externe (výtvarníci, fotografi, prekladatelia a pod. – cca 92 jednotlivcov a firiem), ďalej organizačný tím zástupcov hlavných spoluorganizátorov a spoluorganizátorov (36 subjektov; z toho 5 inštitúcií z Bratislavy, 1 inštitúcia z Banskej Bystrice a 1 inštitúcia z Košíc), Umelecká rada – rada pre zahraničné divadlo (4 ľudia), kurátor slovenského programu (1 osoba) a zbor zahraničných konzultantov (30 ľudí).

K pozitívnym faktom organizácie patrí aj zlepšenie komunikácie a systému spolupráce s • **ubytovacími zariadeniami**, ako aj zníženie ich počtu. Ďalej • **starostlivosť o zahraničných hostí a domácich účastníkov, ako aj o VIP hostí** (v roku 2011 bola Divadelná Nitra prioritným podujatím v rámci Predsedníctva Poľska v EÚ).

Jednou z povinností organizátorov je vytvoriť príjemné prostredie a priateľskú • **atmosféru**. Svoju úlohu v tejto oblasti zohráva prijatie hostí a účastníkov pri príchode (registrácia, vstupné priestory, výzdoba, informačný systém, dostupnosť hracích miest, pohostenie / občerstvenie), charakter materiálov a informácií, rôzne spoločenské podujatia a diskusie. V tomto zmysle je dôležitý denný míting point. Divadelná Nitra 2011 sa vyznačovala nielen dobrou organizáciou, ale už tradične výbornou priateľskou a otvorenou komunikáciou a starostlivosťou o hostí. Mínusom bola absencia nočného míting pointu.

K tradičným pozitívam patrí aj vysoký počet • **dobrovoľníkov**, ktorí pracujú na festivale a získavajú cenné pracovné skúsenosti v oblasti organizácie a realizácie podujatí, administratívy či PR. Dobrovoľníci sa ako súčasť cieľovej skupiny programu festivalu stali aj cennými divákmi na predstaveniach a sprievodných podujatiach, nehovoriac o tom, že prispeli k tvorbe neoceniteľného imidžu festivalu a jeho atmosféry. V roku 2011 pracoval na festivale rekordný počet 170 dobrovoľníkov.

••• redakcia / propagácia

Medzinárodný festival Divadelná Nitra sa v oblasti realizácie • **informačných a propagačných materiálov** držal skúseností z minulých rokov. Materiály slúžia nielen účastníkom, ale aj širokej verejnosti pred festivalom, počas neho i po ňom, dokonca katalógy sa prostredníctvom hostí a zastupiteľstiev SR dostávajú do mnohých krajín v zahraničí. V tomto zmysle sa už niekoľký rok vykonáva distribúcia tlačovín podľa prepracovaného a stále vylepšovaného plánu.

Nový • **vizuál** Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2011 sprostredkoval základnú ideu festivalu i jeho motto, bol dobre využiteľný vo všetkých podobách tlačených materiálov i veľkoplošnej reklamy, inšpiroval k novým mutáciám napríklad pri banneroch, TV spote, na webovej stránke a podobne. Inšpirovali sa ním aj výtvarníci pri spracovaní 3D riešení priestorov konania festivalu (vrátane námestia pred Divadlom Andreja Bagara), ako aj pri tvorbe samostatných diel (inštalácie objektov výstavy nitrianskych výtvarníkov s názvom *Ajhl'a*).

Základné materiály (brožúrka, katalóg, plagáty) sa vydávali v celofarebnom vyhotovení a v overených formátoch. Sprievodný program sa vrátil do programovej brožúrky, preto plagát sprievodného

programu mohol byť vytlačený v nižšom náklade ako v r. 2010, kedy sprievodný program v brožúrke z priestorových dôvodov uvedený nebol.

Na tvorbe informačných materiálov • **spolupracovali** okrem redakcie a členov štábu aj niektorí garanti podujatí a členovia Umeleckej rady. Po ročnej prestávke sa opäť realizovala veľkoplošná reklama v Nitre a ako nové nosiče veľkoplošnej reklamy slúžili aj objekty z priemyselných materiálov; opäť sa uskutočnila reklama aj prostredníctvom citylightov. Pozitívne hodnotené bolo obnovenie festivalového denníka Študentský Nitrafestník, a to jednak v tlačenej podobe, ale aj v rozšírenej verzii formou on-line blogov.

• **prehľad tlačených materiálov MF DN 11**

Tlačovina	realizácia 2008	realizácia 2009	realizácia 2010	realizácia 2011
hlavičkový papier	elektronicky	elektronicky	elektronicky	elektronicky
novoročná pohľadnica SK (2 000 adr.); AJ (3 000 adr.)	elekt. + 400 ks	elekt. + 400 ks	elektronicky	elektronicky
avízo	–	elektronicky	elektronicky	elektronicky + 20 000 ks
2 % kampaň SK (2 000 adr.)	4 000 ks	–	–	elektronicky
programová brožúrka	12 000 ks	10 000 ks	10 000 ks	12 000 ks
ideový plagát	850 ks	450 ks	700 ks	600 ks
programový plagát	850 ks	450 ks	700 ks	600 ks
plagát sprievodného programu	–	–	2 300 ks	500 ks
citylighty	120 ks	–	–	41 ks
vstupenka	8 000 ks	6 500 ks	5 000 ks	6 000 ks
katalóg	2 500 ks	2 300 ks	1 500 ks	2 000 ks
newsletter SJ (9 vydaní na 2 000 adries); AJ (4 vydania na 3 000 adries)	elektronicky	elektronicky	elektronicky	elektronicky
Nitrafestník – copy + 4 = 20 brožúra	–	–	4 x 150 ks	6 x 150 ks
	–	–	–	1 000 ks

Okrem tlačených materiálov sa mnoho informácií distribuovalo vo forme • **rozmnožení** (foto/xerokópie) – informačný leták Festival ako (kreatívny) priemysel; informačný leták Intersekcia: Intimita a predstavenie; informačná skladačka Paralelné životy; informačný leták s programom Míting Pointu; študijné materiály a texty pre účastníkov projektu Ako na divadlo; projekt DN 11, hodnotenie DN 11 – dossier, scenáre, preklady hier, pracovné materiály, záznamy z rokovaní, zoznamy, zmluvy, kópie článkov a tlač fotografií pre vyhodnotenia projektu. Počas festivalu ide o počet cca 2 200 – 2 500 strán, počas roka o ďalších približne 2 000 strán.

●●● P R / m e d i a l i z á c i a

Mediálna prezentácia Divadelnej Nitry pokračovala v nastavenom kurze z posledných rokov. Používala overené prostriedky – tlačové správy, tlačové konferencie, súťaže, newslettere, riadené mediálne výstupy a pod., ako aj nové formy (sociálne médiá). Pred festivalom pribudla prezentácia na iPhone a iPodu a počas festivalu festivalový denník – Študentský Nitrafestník.

● **Mediálna kampaň** Divadelnej Nitry pozostávala v roku 2011 celkovo z 19 inzercií v tlačných médiách, z 512 televíznych (STV, TV Central, Nitrička TV, TVA, DokuCS a KinoCS) a 93 rozhlasových reklamných spotov. Reklamné bannery DN rôznych veľkostí boli umiestnené na 14 rôznych internetových portáloch. Na STV boli odvysielané pravidelné Festivalové minúty z každého festivalového dňa; záznam ceremonálu Dosky 2011; relácia Umenie 2011 špeciálne venovaná iba Divadelnej Nitre 2011. Po dvoch rokoch si ADN objednala opäť dokumentárny film, tentoraz o 20 rokoch Divadelnej Nitry.

Medzinárodný festival Divadelná Nitra mal v roku 2011 dovedna ● **26 mediálnych partnerov**.

Uskutočnili sa tri tlačové konferencie – dve v Bratislave (jún a september) a jedna v Nitre (september). Bolo vydaných 11 tlačových správ v slovenčine a 2 v anglickom jazyku. Distribuovaných bolo spolu 13 vydaní newsletteru – 9 v slovenskom jazyku a 4 v anglickom jazyku (od apríla do decembra 2011). Festival efektívne využíval sociálne médiá – Facebook a Twitter.

Na základe výstupov z ● **monitoringu** Divadelná Nitra zaznamenala v roku 2011 spolu **450 zmienok** (391 slovenských a 59 zahraničných). Najviac zmienok (313) eviduje v internetových médiách. Po nich nasledujú tlačené (86) a elektronické médiá 51 (29 v rozhlase a 22 v televízii). Oproti minulému ročníku ide v celkovom počte zmienok o 70-percentný nárast. Zvýšili sa najmä zahraničné ohlasy, pričom celkový prehľad o zahraničnej reflexii, ktorú vykonávajú píšuci zahraniční hostia festivalu, bude k dispozícii začiatkom roka 2012.

Už druhý rok výrazné zlepšenie zaznamenal festival v oblasti ● **odbornej reflexie**, a to najmä v oblasti zahraničných recenzií. Vďaka aktívnej a systematickej komunikácii s hosťami festivalu sa podarilo aktivizovať ich publikačnú činnosť o festivale. K dlhotrvajúcim mínusom patrí skutočnosť, že najdôležitejšími a zároveň najmenej početnými sú záverečné hodnotiace alebo dokumentujúce odborné výstupy v slovenských médiách.

● **Dokumentácia** festivalu sa v roku 2011 uskutočnila prostredníctvom videozáznamov vybraných inscenácií, fotografií inscenácií, dokumentárnych fotografií a audionahrávok diskusií. Archív ADN ďalej dokumentuje spoty, monitoring tlače, tlačoviny, rozmnoženiny, zoznamy, právne a organizačné dokumenty atď. Najdôležitejšie materiály poskytuje festival aj iným dokumentačným pracoviskám (Divadelný ústav, Slovenská národná knižnica, iné knižnice podľa zákona o povinných výtlačkoch, miestne školské knižnice a pod.). V roku 2011 sa začal v spolupráci s Divadelným ústavom proces revízie a digitalizácie videoarchívu ADN, ktorý sa ukončí v roku 2012.

Atraktivita v minulom roku spustenej webstránky ● **www.nitrafest.sk** výrazne ovplyvnila návštevnosť festivalu a informovanosť verejnosti o jednotlivých podujatiach.

●●● **n á v š t e v n o s ť / hlavný program, sprievodný a vzdelávací program, pracovný program**

● **prehľad celkovej návštevnosti MF DN 08 – 10**

Program	2008	2009	2010	2011
Hlavný program	4 638	4 924	3 538	4 342
Sprievodný a vzdelávací program	17 300	18 995	9 623	12 662
Pracovný a spoločenský program	550	440	965	960
Celkom	22 488	24 359	14 126	17 964

● **prehľad návštevnosti predstavení hlavného programu MF DN 11**

	Inscenácia	kapacita sály	predané vstupenky	%	vlezenky	celkom	%
1	Medzi nami v pohode	553	484	87,5	50	534	96,7
2	Na dne	130	122	93,8	30	152	16,9
3	Weissenstein	130	130	100	30	160	123
4	Dom jeleňov	577	441	76,4	40	481	83,4
5	Weissenstein	130	129	99,2	30	159	122,3
6	Na dne	130	126	96,9	20	146	112,3
7	Prázdný príbeh	150	144	96	20	164	109,3
8	Napichovači a lízači	130	125	96,1	30	155	119,2
9	Prázdný príbeh	150	145	96,7	20	165	113,8
10	Napichovači a lízači	130	120	92,3	40	160	123
11	Poľovnícke scény..	110	109	99	20	129	117,2
12	Absolvent	90	90	100	20	110	122,2
13	Médea	535	513	95,9	70	583	108,9
14	Poľovnícke scény..	110	110	100	20	130	118,2
15	Labutie jazierko	130	109	83,8	0	109	83,8
16	Labutie jazierko	130	118	90,8	0	118	90,8
17	Kubo	309	278	89,9	40	40	102,9
18	Malé rozprávania	130	121	93	40	161	123,8
19	Kuchyňa	160	160	100	6	166	103,7
20	Paranoja	577	409	70,9	60	469	81,3
	Spolu DN 2011	4491	3983	88,7	586	4569	101,7
	Spolu na DN – iba hlavný program	4231	3756	88,8	0	4342	102,6

Hlavného programu 20. ročníka Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra sa zúčastnilo 14 divadelných súborov, ktoré **• odohrali spolu** v Nitre 19 predstavení, pričom sa predávalo iba 18 predstavení (performancia *Pánslečnaslečnapán* portugalského divadla CasaBranca bolo na voľný vstup). Zo sprievodného programu sa zase predávali iba dve predstavenia (2 x *Labutie jazierko*), takže spolu bolo v ponuke 20 predstavení. Ďalšie predstavenie *Prázdného príbehu* sa odohralo v Košiciach.

Prípravu a predaj vstupeniek predstavení odohratých v Nitre zabezpečovali, tak ako každý rok, pracovníčky obchodného oddelenia DAB, pričom tržby z predstavení sa stali príjmom ADN. Predaj vstupeniek na predstavenie v Košiciach realizovalo Štátne divadlo Košice.

Záujemcom o festivalové predstavenia v Nitre **• bolo ponúknutých** na predčasnú rezerváciu, respektíve na priamy predaj 4 491 ks vstupeniek – čo predstavuje kapacitu všetkých hracích priestorov. V porovnaní s rokom 2010 bolo v roku 2011 ponúknutých o 1 142 miest viac, čo zodpovedá rozdielu 6 a 4 dní konania festivalu (v roku 2010 bol festival z finančných dôvodov skrátenej o 2 dni).

Vzhľadom na prevažujúce komorné predstavenia v programe však bola **• návštevnosť mimoriadne vysoká**. Návštevnosť každého ročníka sa eviduje v porovnaní dvoch ukazovateľov – regulárneho počtu ponúknutých miest v sálach v pomere ku skutočnej naplnenosti sál (do ktorej sa započítava i počet vydaných miest v lôžkach a počet tzv. vlezeniek, t. j. vstupeniek pre dobrovoľníkov).

Aj v roku 2011 si mohli divadelní profesionáli, partneri festivalu a študenti umeleckých škôl v rámci prednostnej rezervácie **• objednať vstupenky** prostredníctvom internetu – teda vyplnením registračného listu (RGL). Takto spracovaných bolo 280 RGL. Oproti minulému roku sa zvýšil aj záujem o registrácie zo strany verejnosti – v roku 2009 140 RGL, v roku 2010 152 RGL a v roku 2011 dokonca 170 RGL.

Sprievodný a vzdelávací program

• prehľad návštevnosti sprievodného programu DN 2008 – 2011 celkovo a podľa sekcií/podujatí

Podujatie / Sekcia	2008	2009	2010	2011
Divadelný jarmok	cca 8 850	cca 4 957	4 405	6 627
Biela noc	cca 2 777	cca 4 618	3 659	3 885
Festival deťom	cca 7 251	cca 4 839	4 526	5 252
Svet detských hier	-	-	-	750
Mladé divadlo v Nitre	-	-	-	200
film.eu	461	297	238	1080
Vzdelávacie projekty Ako na divadlo	64	65	62	55
Iné (špeciálne)	cca 2332	cca 4 284	cca 1 060	-
Celkom	cca 17 300	cca 18 995	cca 9 623	12 552

••• finančná situácia a príjmy

V roku 2011 sa Asociácia Divadelná Nitra **• uchádzala o finančné prostriedky** prostredníctvom žiadostí na 55 miestach na Slovensku i v zahraničí (v roku 2010 to bolo 37 miest). V počte získaných zdrojov zaznamenala 50- percentnú úspešnosť.

Zdroje možno rozdeliť do niekoľkých oblastí: verejné zdroje SR, nadácie a fondy SR, verejné zdroje zahraničia (medzinárodné fondy, ministerstvá kultúry, nadácie, kultúrne inštitúty, zastupiteľské úrady) a podnikateľská sféra SR.

● *stav v roku 2010*

V roku 2010 opätovne klesol objem dotácie od MK SR, čím sa podiel verejných zdrojov znížil – v absolútnych číslach sa dotácia od MK SR pre ADN dostala na úroveň roku 2003. Taktiež klesla suma príjmov z neštátnych fondov v SR, hoci počet subjektov z tejto sféry sa zvýšil. V dôsledku skončenia grantu Európskej únie na projekt FIT znížil sa aj príjem z medzinárodných fondov. No na druhej strane stúpol podiel krajín na financovaní hosťujúcich zahraničných súborov. V dôsledku krízy zaznamenala ADN ďalší pokles financií od podnikateľskej sféry. Na základe uvedených skutočností pristúpilo vedenie ADN po prvý raz v histórii festivalu k jeho skráteniu o 2 dni.

● *stav v roku 2011*

Najdôležitejšiu zložku príjmov Divadelnej Nitry vytvárajú ● **verejné zdroje**. Z nich najväčší je grantový systém Ministerstva kultúry Slovenskej republiky. Napriek systematickej snahe ADN o diverzifikáciu zdrojov a vysokú sebestačnosť od štátu pri pokrývaní rozpočtu festivalu Divadelná Nitra je štátny rozpočet najdôležitejším a jedným z mála relevantných zdrojov pre podujatia podobného typu a rozsahu. Vysoká sebestačnosť ADN, resp. schopnosť zohnať si vyše 43 % ročného rozpočtu z iných zdrojov môže byť príkladom pre iné podobné aktivity a organizácie, na druhej strane však vytvára tlak na programovanie a neustálu hrozbu existenčnej neistoty a narušenia kontinuity. Preto ADN každoročne nastoľuje potrebu prehodnotenia statusu ADN vo vzťahu k dotačnému systému MK SR, ako aj potrebu zavedenia viacročných grantov.

Ďalšími verejnými zdrojmi sú Nitriansky samosprávny kraj a Mesto Nitra. Kým dotácia od Mesta Nitra sa udržala na úrovni roku 2010, od samosprávneho kraja mierne klesla. Obaja hlavní spoluorganizátori však vkladajú do festivalu Divadelná Nitra prostriedky aj nepriamo, ako nefinančný vklad. Nitriansky samosprávny kraj v podobe spolupráce kultúrnych organizácií, ktorých je zriaďovateľom (Divadlo Andreja Bagara v Nitre, Staré divadlo Karola Spišáka v Nitre, Nitrianska galéria, Ponitrianske múzeum, Krajské osvetové stredisko a pod.), Mesto Nitra prostredníctvom poskytnutia priestorov Synagógy, služieb a spolupráce oddelení Mestského úradu, ako aj organizovaním Divadelného jarmoku.

Dôležitým zdrojom príjmov sú ● **domáce fondy**, ktoré sa v hojnom počte podieľali na osobitných podprojektoch Asociácie Divadelná Nitra (*Akadémia umení / Urban Art, Slovenské a české pouličné divadlo, Darujem ti tulipán, Ako na divadlo*).

Z ● **medzinárodných fondov** je najväčším príspevkom a historickým úspechom ADN získanie trojročného grantu Európskej komisie / Výkonnej agentúry pre vzdelávanie, audiovizuálne umenie a kultúru programu Kultúra 2007 – 2013 v grantovom podprograme Podpora pre európske kultúrne festivaly. Získanie tohto grantu zvýšilo nároky na samotný rozpočet, predovšetkým v oblasti dodržania požadovaných objemov programu a jeho kvality (stanovený počet krajín zúčastnených v programe, kvalita produkcií, dodržanie komponentov programu plánovaných v prihláške na grant a podobne). Inými slovami – získanie EÚ grantu neumožnilo predchádzajúcu prax znižovania nákladov na festival v priebehu jeho prípravy pružne podľa stavu získaných grantov.

Ďalším úspechom bolo opätovné získanie grantu z Vyšehradského fondu aj účasť na medzinárodnom projekte Intersekcia: Intimita a predstavenie Pražského Quadriennale (podpora programu o.i. aj predstavenia z Portugalska).

Mimoriadne úspešné bolo úsilie vynaložené na získanie podpory hosťovania zahraničných divadiel z ich krajín, teda ● **z verejných zdrojov zo zahraničia**: ministerstvá kultúry, nadácie, kultúrne inštitúty a zastupiteľské úrady – z hľadiska hospodárenia a rozpočtu ADN ide o dve formy: priamy príjem alebo tzv. nepriamy finančný vklad. Po dlhšom čase sa podarilo získať divadelné predstavenie, a teda aj podporu z Veľkej Británie i z Francúzska. Mesto Moskva podporilo hosťovanie ruského divadla

a dobrou správou bola aj podpora host'ovania poľského divadla zo štátnych zdrojov. Podporu získali aj divadlá z Čiech a Maďarska.

• **Tržby** v roku 2011 boli v porovnaní s rokom 2010 síce vyššie, stúpla aj priemerná cena vstupenky, ale tržby z predaja predstavení nie sú pre ADN relevantným východiskom z nepriaznivej finančnej situácie. Na rozdiel od iných festivalov v zahraničí cenová politika ADN musí rešpektovať niekoľko skutočností: hlavnú cieľovú skupinu (vstupenky za maxi zľavu pre študentov tvorili v roku 2011 23 % z celkovej kapacity miest), kúpyschopnosť obyvateľstva, resp. náročnosť programu pre bežného diváka (za normálnu cenu sa kúpilo iba 20 % z celkovej kapacity miest). Preto sa priemerná cena vstupenky pohybuje iba okolo 9 Eur. Vstupenky na predstavenia sú pre mnohých mediálnych, ale aj barterových partnerov predmetom záujmu, okrem toho sa poskytujú aj predstaviteľom organizátorov, VIP host'om, časti zahraničných a domácich účastníkov, a tak je percento neplatených vstupeniiek pomerne vysoké (38 % z celkovej kapacity miest).

Napriek štandardnej fundraisingovej kampani ADN na získavanie • **2 % z daňovej povinnosti** fyzických a právnických osôb pokles z minulých rokov v dôsledku krízy pokračoval aj v roku 2011, a to dokonca zrušením spolupráce zo strany dlhoročných a stabilných partnerov. Kým priame finančné prostriedky z tohto zdroja klesli na minimum, pozitívnym faktom je udržanie hodnoty barterovej spolupráce, teda vkladu podnikateľskej sféry v podobe poskytnutých služieb a tovarov.

Suma • **in kind** vstupov partnerov sa pohybuje okolo 150 tis. Eur. Myslia sa nepriame príjmy v podobe hodnoty mediálnej spolupráce, služieb a personálnej pomoci od spoluorganizátorov, materiálnej pomoci od sponzorov, hodnota práce dobrovoľníkov počas 8 – 10 dní. Okrem zľavneného mediálneho priestoru, dobrovoľníckej práce alebo prenájmov priestorov ide o vstupy materiálnej či technickej povahy –požičanie si počítačovej techniky, zariadenia, dopravných prostriedkov alebo zľavy z ich prenájmu, bezplatné získanie výrobkov spotrebného tovaru, potravín, ovocia a nápojov na spoločenské podujatia a pre stravovanie štábu a dobrovoľníkov, ďalej kancelárskych potrieb, spotrebného materiálu, darov a sladkostí na detské a iné súťaže, tričiek pre účastníkov, pomoc v podobe lacnejších služieb či zľavy z obvyklých cien reklamných plôch, tlače, kopírovania materiálov, ubytovania a pod. Nezanedbateľnou položkou je aj podpora inštitúcií a organizácií v rámci organizačného, personálneho vkladu a podobne. Nefinančný (in kind) vklad všetkých subjektov však pritom tvorí dôležitý faktor realizácie podujatia – výrazne odbreňuje nákladovú časť a je dôkazom záujmu spolupracujúcich subjektov o podujatie.

••• prílohy a podkladové materiály

oblasť	podkladové materiály / výstupy
	Projekty (k dispozícii na www.nitrafest resp. sekretariáte ADN)
1	Projekt Medzinárodný festival Divadelná Nitra 2011
2	Projekt Medzinárodný festival Divadelná Nitra 2011 – 2013 – Program Kultúra 2007-13
3	Projekt EU Divadlo pre Košice 2013
4	Projekt Ako na divadlo 2011
5	Projekt Darujem Ti tulipán 2011
6	Projekt AU/UA – Akadémia umení / Urban Art 2011
7	Projekt Slovenské a české pouličné divadlo 2011
	Tlačené informačné materiály a rozmnožené výstupy pre verejnosť
8	MF DN 11 – Programová brožúrka – tlačená + e-verzia (slovenský a anglický jazyk)
9	MF DN 11 – Katalóg – tlačená + e-verzia (slovenský a anglický jazyk)
10	MF DN 11 – Ideový plagát a programový plagát – tlačený
11	MF DN 11 – Plagát sprievodného programu – tlačený
12	Avízo MF DN 11 – leták
13	Pracovné podujatia a projekty Extra 20 – letáky – rozmnoženiny
14	Študentský Nitrafestník – rozmnoženina + e-verzia
15	Darujem ti tulipán 2011 – projekt a rôzne materiály – tlačená + e-verzia
16	Dosky 2011 – Nominácie, ceny – e-verzia internet; zoznam účastníkov ankety
17	Hodnotenie DN 11 – rozmnoženina a e-verzia pre internet
	Elektronické audio a video výstupy (zverejnené alebo na vyžiadanie)
18	www.nitrafest.sk
19	Zvučka DN 11
20	Rozhlasový spot DN 11
21	TV spot DN 11
22	Festivalové minúty
23	Záznam Dosky 2011
24	Umenie 2011
25	Mediálne výstupy DN 11 (domáce aj zahraničné) + tabuľka monitoringu
26	Tlačové správy DN 11 a newsletter
27	Fotografie z jednotlivých predstavení DN 11
28	Reportážne fotografie z DN 11
29	Darujem ti tulipán 11 – fotografie
30	Audiodiagnózy z besied a diskusií DN 11
31	Audiodiagnóza zo sympózia Festival ako (kreatívny) priemysel
32	Promozostrih inscenácií uvedených na DN 11
33	Videodiagnózy celých inscenácií uvedených na DN 11
34	Zostrih fotografií a údajov za roky 1992 – 2011
35	Archívy 20 – videoprezentácia
36	+ 4 = 20 (divadelná nitra 2008 – 2011) – jubilejná publikácia (v duobalení s publikáciou 15+1, 1992 – 2007)
	Interné materiály na nahliadnutie
37	Zoznam tipov a videí inscenácií v ponuke DN (resp. on line systém ponuky)
38	Videodiagnózy inscenácií ponúkaných do programu DN 11
39	Texty inscenácií uvedených na DN 11 v pôvodnom jazyku
40	Texty inscenácií uvedených na DN 11 v prekladoch do slovenského a anglického jazyka
41	Zoznam zahraničných konzultantov DN 11
42	Prehľad mediálnej kampane DN 11
43	Prehľad mediálnych výstupov DN 11
44	Kvantitatívne vyhodnotenie sprievodných podujatí (číselné sumáre) DN 11
45	Tabuľka návštevnosti všetkých sprievodných podujatí DN 11
46	Tabuľka účasti škôl v sprievodnom programe DN 11
47	Tabuľka vkladu spoluorganizátorov DN 11
48	Zoznam zahraničných a slovenských hostí DN 11
49	Zoznam účastníkov DN 11
50	Ubytovacie zoznamy podľa rôznych vyhľadávacích kritérií DN 11
51	Plán distribúcie brožúr DN 11
52	Plán distribúcie ideového plagátu a programových plagátov hlavného a sprievodného programu DN 11
53	Plán distribúcie katalógu DN 11
54	Plán distribúcie jubilejnej brožúry DN

	Interné materiály
55	Rozpočet DN 11
56	Rozpočet sprievodných podujatí DN 11
57	Prehľad sponzorov a donorov sprievodného programu DN 11 – fundraisingová tabuľka
58	Vyúčtovanie DN 11, vyúčtovania jednotlivých projektov, resp. podprojektov
59	Sumár dôležitých termínov sprievodných podujatí – kalendárium
60	Harmonogram úloh štábu a záznamy z porád štábu a dramaturgickej rady
61	Podkladové materiály divadiel vybraných inscenácií hlavného programu
62	Kalendárium medzinárodných festivalov 2011
63	Interné tabuľkové hodnotenie DN 11 s návrhmi riešení
64	Podrobná správa o projekte Darujem ti tulipán
65	Podrobná správa o projekte Ako na divadlo

Medzinárodný festival Divadelná Nitra	
Asociácia Divadelná Nitra	
Svätoplukovo nám. 4 950 53 Nitra Slovensko	tel./fax: 00421 37 65 24 870 00421 903 55 44 75 nitrafest@nitrafest.sk www.nitrafest.sk